

Éz ezek a bájos regék mind az ősz király homloka köré fonnak babérnártartósabb, borostyánnál szebb koszorút.

Való igaz, hogy a mostani völegény neve nem kellemes hangzású előtünk. És mégis örvendünk a házasságnak; ez mutatja, mennyire szerethetjük a menyasszonyt, hogy érte még a völegényt is szívünkbe fogadjuk.

Hiszen voltaképp csak a nevével idegenkedünk. S ha Erzsébet királyné unokája, a mi kis Erzsike lányunk, féltett büszkeségünk kezére és szívére méltatta, akkor mi is elfeledhetjük apái bűnét.

Boldoggá fogja tenni a boldogtalan trónörökös árváját — ezért megbocsáthatjuk, hogy őse Magyarországot akarta boldogtalaná tenni.

Hiszen egy boldog menyasszony mosolyában benne van minden: bocsánat, feledés. Miért ne volna benne a mi örömlünkben is? — r.

A trónbeszéd.

Az egyes miniszteriumokban már napokkal ezelőtt kidolgozták az egyes részleteit annak a trónbeszédnek, melylyel az új országgyűlést fogja megnyitni a király. A kormány tagjai tegnap együttesen állapították meg aztán a trónbeszéd teljes szövegét. Széll Kálmán miniszterelnök e héten még Bécsbe utazik, hogy a trónbeszéd szövegét jóváhagyás végett a király elébe terjessze.

Horánszky pénzügyminiszter.

Már régóta beszélnek, hogy Lukács László pénzügyminiszter vissza akar vonulni. Sőt egyszer Lukács már be is adta a lemondását, de a király nem fogadta azt el és a pénzügyminiszter ő felsége egyenes kívánságára úgy vonta vissza a demisszióját, hogy a választások utánig megmarad állásában. A választások belevén fejezve — mint politikai körökben beszélnek — Lukács László visszavonhatatlanul meg akarja valósítani azt a szándékát, hogy

visszavonuljon, a minek elébe a király se fog most már akadályokat gördíteni. Lukács Lászlónak — írja az E—s — Horánszky Nándor lesz az utóda. Ezt teljesen befejezett dolognak mondják, sőt szabadelvű párti körökben biztosra veszik, hogy a miniszterváltozás már november elején megtörténik, nyomban azután, hogy az 1902. évi költségvetési javaslatot a képviselőház elé terjeszti a kormány. Ez lesz Lukács László miniszter legutolsó ténykedése. Beszéli azt is, hogy most, a választások megtörténte után, Széll Kálmán nem fogja tovább megtartani a belügyi tárcazt, melyet szintén a *vollnemzeti párt* egyik tagjával szándékozik betölteni.

A szabadelvű párt elnöksége.

Közöltük már, hogy báró Podmaniczky Frigyes lemond a szabadelvű párt elnökségéről. Ma ezt azzal egészíti ki a M. E. L., hogy hírszerint a szabadelvű párt elnöke Berzeviczy Albert lesz. A párt régi alelnökei megmaradnak, a kibukott Vargics Imre kivételével, a kinek helyébe hírszerint Jakabffy Imre volt államtitkár lép.

A székelyhídi pótválasztás.

A milyen zajos és zavaros hullámokat vert fel a rendes választási határnápra való készülődés, a pótválasztás mozgalmi szintén ilyen mederben folynak, ha ugyan felül nem mulják.

Tegnap számunkban már megemlékeztünk róla, hogy Szunyogh Zsigmond kötelező nyilatkozatot tett arra nézve, hogy megválasztása esetén belép a Kossuth-párba és ezt a nyilatkozatot Bakonyi Samu és Benedek János képviselők előttemezték.

A kapacitálás, lebeszélés, rémítgetés napirenden van, sőt Kossuth Ferenczhez is, míg le nem jött naponként több fenyegető tartalma sürgöny ment, hogy le ne jöjjen, mert nem állanak jól azért sem, hogy meg nem kövezik. És hogy Kossuth mégis lejött, elébe utaztak és utközben informálták a helyzetről és közöl-

ték vele a Szunyogh nyilatkozatát. A polgárság véleménye nem csoda, ha így megrendült és nagy szükség volt rá, hogy Kossuth személyesen megjelenve, a kételyeket eloszlassa. Ezek után a kedélyek némileg lecsillapultak és nyugodtan várják a szept. 23-iki pótválasztást, mely előreláthatólag Molnár Ákost fogja győzelemre segíteni.

A hadügyi reform.

Bejárta nemrég a lapokat a hír, hogy a közös hadsereget újjászervezik s különösen a gyalogságnál szaporítják az ezredeket, még pedig úgy, hogy a zászlóaljok számát ezredenkint 3-ra redukálják s az így megmaradó zászlóaljakból alakítanak új ezredeket. E szerint 102 ezred helyett 136 volna. A Pester Lloyd értesülése szerint a reform egyelőre elmarad. Igaz ugyan, hogy szó volt a 3 zászlóalj-rendszer elfogadásáról annál inkább, mert ez a rendszer a német hadseregben s a magyar honvédségnél kitűnően bevált. De mindezekhez első sorban a véderő-törvény reformjára, a létszám felemelésére van szükség, a mi törvényhozási ut mellőzésével meg nem történhetik.

Széll Kálmán a tiszta választásokról.

Budapest, október 15.

Ma délelőtt 9 órakor fogadta Vörös László országgyűlési képviselő a szabadelvű pártkör helyiségében a kaposváriak küldöttségét, a mely neki a város mandátumát hozta fel.

A küldöttség élén Vörös Lászlóval felhíttatott a várba, a hol Széll Kálmán miniszterelnöküél tisztelettel. A miniszterelnököt, a kit a fogadóterembe lépése alkalmával lelkes éljenzéssel üdvözöltek, Hárffy Emil, a kaposvári szabadelvűpárt elnöke apostrofálta leendőletes szavakban.

Széll Kálmán miniszterelnök az üdvözlésre a következőképen válaszolt:

Igen tisztelt uram! Nagy örömmel és köszönettel fogadom, hogy szivesek voltak engem

lés jogosultságát *belátta!* És miután a beszédett borgózt is felszárította a magasan járó, napfény tisztaságn *beszéd:* az ölmosbotok behuzódtak az aprófürtű guba, meg a szűr alá. Az igaztók véd alá helyeztettek. Megbüntetésüket azonban a józan párt nem kívánta.

Nem a bűnöst keresték, ha nem a bünt.

Minél nagyobb volt az igazság az 1832—36. évi országgyűlés XI-ik törvényzikkelye ellen, annál több igaz hazafi emelt szót, hogy a jog-egyenlőség melegágya: az egyenlő teherviselés mielőbb lépjen.

Gróf Széchenyi István életkérdés gyanánt emliti műveiben, beszédeiben a közteherviselést, mely nélkül vas és kőutat, csatornákat építeni nem lehet. Mindezeknek nem a jobbágyság, hanem a birtokos nemesség veszi majd nagyobb hasznát stb.

Fenkölt gondolkozással tárgyalta a kérdést B. Eötvös József. Ő is *erénynek tartja*, hogy a hadviselést magának számította, kizárólagos *jogul* a nemesség. Ámde *igaztalan* volt e jog. A honvédelem e haza minden fiának nem joga, de — kötelessége! Szép *erénynek* tartaná, ha a jobbágyság, az összes adóterhet elvállalná. Ezeknek meg ehhez nincs *joguk*, mert a közteherviselés, a haza minden polgárának nem joga, de kötelessége.

Mikor a nemesség ereje, a csatatéren kevésnek bizonyult, nemcsak az elhullott nemesek családjára, hanem az egész országra borult rá a gyász. — Mikor a befolyt adó a szükséges kiadást nem fedezi, nem csupán az ország

jobbágysága érezi a felmerült hiányokat, hanem ráborul az inség az egész hazára! stb., stb.

Adóalapul felvették a jobbágyok kezében 1715-ben talált birtokot. Az adóalap eme regéje sem nyújtott a kisnemességnek adómentességet.

Míg a kérdést fejtegették az okos emberek és a napi sajtó: botrányos kicsapongások történtek az egyes vármegyékben. — Szabolcs, Szathmár, Bihar, Heves, Borsod, Zala voltak az ölmosbotok legfőbb fészkei.

Három rend volt az országban:

Arisztocratia.

Democratia.

Bunkócratia.

Ez utóbbiak közt *irodalmi híre* jutottak a Tyukody-ak, Szathmárban.

Az ünérdek, a haszonlesés, ölmoslotok tömkelegében kereste a győzelmi sikert és ezt nevezték, *igaz hazafiságnak!*

Szathmárban *Uray Bálint*; Szabolcsban *Eördögh Alajos*, »Nem adózunk« feliratu lobogóval, valóságos csöcseléket gyűjtöttek a megyék székhelyeire. Enni inni volt mit. Az ölmos botot meg ezer számra készítették a kállói rabok. — A többi: magától jött! Véres harcok folytak le, különösen Nagy-Károlyban. Láztítottak Kossuth ellen. Csak a hírlapok működtek egyöntetűen úgy, hogy az 1843-iki évi országgyűlésre már utasításul adták egyes megyék követeiknek a közteherviselés megszavazását. *Biharmegyében* annyira vitték ez ügyet a haladás szónokai, hogy a köznemesség nemcsak maga szavazta meg *egyhangulag* a köz-

teherviselést, de ápril. 25-én, *Beöthy Ödönt*, követül választották.

A választás után nyomban a házi adó került szőnyegre. A mellette és ellene kifejtett gyönyörű okok, az érvelés és szónoklat remekel. Biharmegye követő Beöthy Ödön, remekelt a szónokok között. 1226 szavazat támogatta az adózást, 426 szavazat szólott ellene. Tebát 800 szótöbbséggel jutott győzelemre az általános teherviselés.

E győzelmet a conservatív párt arra használta fel, hogy *gyűlöletessé törekedett tenni* egyes megyék legkiválóbb egyeneit, *Forintos György* kortesvezér *különösen értelt a rágalmazáshoz és az adó elleni szólnokoláshoz*; cselekedte is, hogy szavaivalaz ellenpártot — lakszálhassa. (Annyi esze nem volt, hogy »vekszálás« és »lakszálás«, másnás jelentését tudja felfogni.)

Zalában, a megyegyűlésről hazatérő nemesség Kehidának vette útját. Nosza belövdöttek a Deák Ferencz portájára. A falu népe azután vellára kapott! A nemeseket megpöfölte. Őt nemes »leszavazott.« Ott temették el Kehidán. — Az is szép jelenet volt, a mikor Hertelendy kijelentette, hogy Deák helyét, Pozsonyban, becsületes ember el nem foglalhatja.

Nehéz dolog volt eligazodni! A kormány meghozta az adózási törvényt. Főispáni helytartósággal stb. *jutalmazta a nem adózás* kiabálóit, *Biharban* is, másutt is!

A reformjavaslatnak birodalmi érdek is, magán érdek is, útját állta. Tény, hogy a reformpártot a kormány, adóügyben sem támogatta.

Kezdeményezésére helyett jobb: kezdésére. Középette helyesen: középett.

Küldőncz (közönséggel szemben), levélhordó, táviratkihordó, kézbesítő.

Képez helyett sokszor jobb: szolgál, pl. alapul szolgál és nem alapot képez stb.

K részül visz helyett jobb: megvalósít.

Közbevetett mondatot általában nem kell használni; ha azonban el nem kerülhetjük, úgy csak rövid közbevetett mondatot használjunk.

Közeg nincs, e helyett: alkalmazott, tisztviselő, levélhordó stb.

Létezik helyett: van. Pl. lakása . . . sz. a létezik helyett: lakása . . . sz. a. van stb.

Levélféleg (brieflich) helyesen: levélben.

Levonásba hozza (levonó-ívben) helyett: vonja le.

Mellékelve csatolva (/. alatt) (átteszem . . . leadom) elmaradnak.

Meghatalmazást érvényen kívül helyeztem helyett: meghatalmazás érvényét megszüntetem, vagy meghatalmazást érvénytelennek tekintem.

Magyaros kifejezéseket lehetőleg gyakran használjunk: java erejét, lásson hozzá, csorbát szenved, helytálló stb.

Mondatok szerkesztése. Egytűvé tartozó mondatrészeket tartsuk együtt, pl. oly szerződés, mely . . . semmis, helyett jobb: semmis az oly szerződés, mely . . . stb.

Mértékadó körök (massgebende Kreise) helyett: intéző körök [irányadó körök.]

Megrendszabályoz (massregeln) helyett: elbánnik vele, megfenyíti.

Nélkülöz helyett sokszor jó: hiján van [hiját érzi.]

Osztom nézetét (theile die Meinung) helyesen: Osztozom nézetében, magamévá teszem nézetét, egyelértek vele, csatlakozom nézetéhez.

Oly értesítéssel vagy utasítással helyett: azzal az értesítéssel vagy utasítással, vagy például visszaküldöm és egyuttal értesítem vagy utasítom.

Összekötés rövidebb szavaknál helyén van: vasut, adóügyi, jegyzőkönyv, helységnév; de hosszú összetételeket kerülni kell, mert homályossá tehetik a kifejezést. Cél szerű a kötőjel alkalmazása: folyamszabályozás stb. Így segíthetünk magunkon: allami rendőrség, belügyi minisztérium stb.

Oda nyilatkozott (sich dahin geäußert) helyesen: akként, úgy nyilatkozott.

Odahatni (dahin wirken) helyett: arra hatni. Összekötve. Sok bajjal van összekötve (mit Schwierigkeiten verbunden) helyett: sok bajjal jár.

Ö-súly (Gesamtgewicht) helyett: egészteljes súly.

Podgyász helyesen: poggyász.

Postaintézet helyett: posta vagy pósta.

Részt vesz értekezleten helyett: részt vesz értekezletben.

Súlyt fektet (vagy helyez) arra (Hauptgewicht legen) helyesen: fontosságot, jelentőséget tulajdonít annak [súlyt vet valamire.]

Szenvedő alakot ne használjunk, sem az ezt pótló lett -va, -ve, kifejezést, pl. lett kifizetve, lett kitéve stb.

Szóbelileg (mündlich) helyett: szóval (élő szóval).

Szolgálatképes (dienstfähig) helyett: szolgálatra képes [szolgálatbíró, munkabíró].

Szönyegre hoz (auf's Tapet bringen) helyett: szövé tesz, felhoz.

Tart beszédet (hält eine Rede) helyett: beszédet mond.

Távlatilag (telegrafisch) helyett: táviratban, a távirat útján [l. -da -del].

Távol áll tőlem (steht ferne von mir) helyett: eszem ágában sincs, épen nem, korántsem akarom.

Tekintettel arra (mit Rücksicht darauf) helyett: arra való tekintettel, tekintve azt.

Tisztába hozni (ins Reine bringen) helyett: tisztázni. Tisztába vagyok vele (damit) helyett: tisztában vagyok felőle.

Tudomására hoz (germ.) helyett: tudtul ad, közöl.

Tulérétt (überreif), túlszigoru (überstreng), túlhalad (überschreiten) helyett: elérett, nagyon szigoru, meghalad, felülmul. [De túlhalad nem hibás, v. ö. tuljár, tulad.]

Tulzásokat és szükségtelen jelzőket mellőzünk, pl. legszigorubb eljárás, tüzetes igazolás, körülményes jelentés, komoly rosszalás, teljesen alaptalan stb.

Utánjárás helyett használjuk: utánajárás-t is.

Valamit czélozni (germ.), helyesebb: valamire czélozni, valamit czélba venni.

Viseltetni bizalommal (Vertrauen hegen) helyett: bizalma van.

Visszavárolag helyett: visszavárva, vagy kérem visszaküldését, azután terjessze fel stb.

Vonatkozó-t önállóan nem szabad használni, tehát; vonatkozó iratok helyett mondjuk: az ügyre vonatkozó iratok stb. [vagy az illető ir.]

Vonatol elaludta, lekéste, helyett: vonatról lekésett, a vonat érkezésekor aludt.

Zavarba hozni (in Verlegenheit bringen) helyett: zavarba ejteni.

Valóban követésre méltó példa az irodalom és a tudomány művelőire nézve!

UJDONSÁGOK

Mesék az önkéntesekről.

Tisza Kálmán megbukott. Akkor állítólag egy másodéves önkéntes üdvözölte őt, gratulálván a 25-ik §-hoz.

Ez érthető. Ha valaki megbukik egy vizsgán s egy évet veszít, érthető az elkeseredése az ellen, a ki miatt ez a pech érte. S hogy az önkéntesek megbuktathatók, azt a Tisza alatt hozott 25. §-nak köszönhetik.

Hanem az már nem érthető, miért keseredik neki néhány másodéves önkéntes egyik helybeli lapban s miért szór támadásokat éppen a nagyváradai önkéntesi iskola parancsnoka ellen?

Nem szólunk a 4—5 év előtti állapotokról; azon időkről tényleg még ma is rém-mesék keringenek az önkéntesek közt. De azt mondhatom, hogy mióta *Aulich* Henrik az ezredparancsnok és *Wittstock* Ernő az önkéntesi iskola parancsnoka, azóta az önkéntesekkel nemcsak humánusan, hanem a hogy kell: uri emberhez méltóan bánnak az ezredben, a századoknál épp úgy, mint az önkéntesi iskolában.

Allítólag azt mondta az önkéntesi iskola parancsnoka egy önkéntesnek: »Ich versichere Sie, dass Sie werden 2 Jahr dienen.« Nos hát ezt már csak azért sem mondhatta, mert ez grammatice rossz németség, a százados ur pedig mintaszerűen beszél a német *irodalmi* nyelvet. Ha 1—2 önkéntest a második évvel fenyegetett, azt serkentésül tette, hogy nagyobb szorgalomra intse őket. S a mint mindenütt vannak bukott diákok, vannak bukott önkéntesek, sőt bukott képviselők is. Mit tehet erről az önkéntesi iskolaparancsnok?

Annyit tehet, hogy egyenesen az ő érdeme a bukottak arányszámának csökkenése. Kötő pedagógiai érzékével, lelkes előadásával, fáradhatlan buzgalmával oda vitte *Wittstock* Ernő százados, hogy az önkéntesek az ő keze alatt majdnem mind megtanultak németül (minden kényszer nélkül) s legnagyobb részük letette a vizsgát németül! Pedig alig voltak négyen, a kik e nyelvet eléggé bírták.

Bánni úgy bánt velük, mint leendő tisztekkel. Velük vacsorált ő is, más tiszték is, soha el nem mulasztotta, hogy az elnyerendő tisztí bojtra, lovagias, katonás gondolkodásra intsen. Megszerzett nekik apró kedvezményeket, eltűrt s legfeljebb megintéssel büntetett kisebb fegyelem-sértéseket, a mivel elérte, hogy mindnyájan hálával fognak rá visszagondolni.

A mi az egyes vádakait illeti, azzal szemben ennyi áll:

1. Soha önkéntesnek szakállviselés miatt baja nem volt; csak rapporton kellett rá engedélyt kérni.

2. A szemüveg miatt még kevésbé. Sőt még önkéntesnél a szabályellenes czikkert is megtűrték, ha azt kellett hordania.

3. A jogászoknak nemcsak hogy mindenféle lenéző neveket nem adtak, hanem ellenkezőleg, a felső iskolai hallgatókat s főleg jogászokat a többiek közt meg is különböztették.

Nem védelemül hozzuk fel ezeket. A nagyváradai ezred tisztikara nem szorult védelemre. *Wittstock* Ernő százados ur sem. De kötelességünknek tartottuk mindezeket elmondani a nyilvánosság előtt, nehogy a közönséget az egyoldalú információ megtévesse.

Végül még egyet.

Sehol a tehetséget és szorgalmat jobban nem méltányolják, mint *Wittstock* Ernő százados ur önkéntesi irodájában.

* * *

Időközben az a helybeli lap, amelyben a támadás megjelent, kötelességének tartotta alaptalannak nyilvánítani a vádakot s a vád közlői odamódosítják a támadást, hogy az egy másik parancsnok ellen szól.

Az igazság érdekében — bár elkésve is — szükségesnek tartottuk e sorok közlését.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Október 18. Iparisk. biz. ülés a városházán d. u. 4 órakor.

Október 19. 20. Lóverseny Nagyváradon.

Október 23. Képviselőválasztás Székelyhidon.

November 19. Az Erzsébet leányárvaház zászlószentelési ünnepélye.

* A városház építése. A városi tanács tegnap foglalkozott a városház építésének kérdésével. Ifj. *Rimanóczy* Kálmánnal az építésre a szerződést megkötük, a többi pályázóknak pedig a báuatpénzt kiutalták. A polgármester elnökléte alatt 24 tagu bizottságot alakítottak, s ez fog a városháza építésére felügyelni. — Ifj. *Rimanóczy* Kálmán tudvalevőleg olyan beadványt is intézett a városhoz, hogy lemond a városháza építésénél előállható mindennemű haszonról kulturális czélokra. A tanács kiadta ezt a beadványt a főszámvevőnek, ámbár különösnek találja, hogy a város bírálgassa felül egy magánvállalat könyveit. A munkálatok befejezése után ha bead a vállalkozó valamely összeget, mindenesetre elfogadja a város valamely kulturális czélra. — Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a városi főmérnök javasolta, miszerint a városház építésének állandó felügyeletére *Csordacsics* Ferencz városi építész küldjék ki. Ugyancsak ő teljesítse az összes városi középületek gondozását, de *Stáhl* Ferencz műszaki rajzolóát osszák be mellé, 2400 korona illetménynyel.

* Kinevezés. Ritoók Zsigmond, a nagyváradai kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe *Salamon* Imre végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká nevezte ki.

* Különlegességi tőzsdék a vidéken. Lukács László pénzügyminiszter tervezetet dolgozott ki, mely szerint a vidék több helyén különlegességi dohányneműek elárúsítására is jogosított nagytőzsdék állíttatnak fel. Összesen 16 ilyen új tőzsdét állíttatnak fel még ez évben az ország területén.

* **A borfogyasztási adóleszállítása.** Nagyvárad város közönsége különösen súlyosan érzi a magas borfogyasztási adót, mert minden liter bor után 8-8 krt. kell fogyasztási adó címén fizetni. Mint értesülünk, **Darányi** földművelési miniszter kezdeményezésére a pénzügyminisztériumban most folynak az előmunkálatok egy olyan törvényjavaslat kidolgozására, mely valóságos korszakalkotó lesz a bortermelésre nézve. Nem kevesebbről van szó, mint hogy Magyarországon a borfogyasztási adó jelentékenyen leszállíttassék és hogy ezzel szemben felemeljék a szeszfogyasztási adót. Ez az intézkedés mindenestre óriási hatással lesz a bortermelésre, valamint a borkereskedelemre, azonkívül morális tekintetben is meg lesz az üdvös hatása, mert újat fojta vágni annak a rettenetes rombolásnak, amelyet a pálinka okoz, főleg az alsóbb néprétegekben.

* **Ki akar katonáskodni?** A turja-remeteli ménitelep parancsnoksága felhívja azon még nem állításköteles nyerges, cipész, szabó, bádogos, asztalos, üveges és lakatos iparosokat, valamint a folyékonyan magyarul és németül írni-olvasni tudó fiatal embereket, hogy lépjenek be katonáknak. Akik önként jelentkeznek, külön hat korona havi fizetést élveznek és ha a létszám betelik, idő előtt szabadságoltatnak.

* **A nemezsis.** **Zala-Ziegler** József volt orvostanhallgatónak pályája véget ért. Nem lesz belőle orvos sohasem. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megerősítette az egyetemi tanácsnak azt a határozatát, a mely **Zala-Ziegler** Józsefet az ország összes főiskoláiból kitiltja. Az egyetem tanácsának igazat adott a közoktatásügyi miniszter, de nem is cselekedhetett volna másként. A szomorúan befejezett ügy utolsó részletét így jelenti a »Budapesti Közlöny« tegnapi száma:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a budapesti tudományos egyetem tanácsának javaslatára **Zala (Ziegler) József** orvostanhallgatót az egyetemi fegyelmi szabályzat 83. §-ába ütköző s a közérkölcsest sértő magaviselete miatt, az összes magyarországi főiskolákról egyszer-mindenkorra kizárta.

* **A pálinka.** Hétfőn este **Goldstein** Jakabnak Bars-utcai kocsmájában **Bulzán** János fekete-bátori illetőségű csavargó Krisztucz György nevű szintén foglalkozás nélküli egyénnel erősen bepálinkázott. Ittas állapotban kerülvén ki az utcára, ott összeszólalkoztak s a szóváltás vége verekedés lett. **Bulzán** hirtelen kirántotta kését és társát úgy összeszurkálta, hogy azt súlyos sérülésekkel kellett a kórházba szállítani. **Bulzánt** a rendőrség letartóztatta.

* **A szüret áldozata.** Véres eset történt a tamási szőlőhegyen, hol most tartják a szüretet. **Csiló** József tabi legény néhány pajtásával együtt dolgozott **Borsiczky Gyula** földbirtokos szőlőjében, hol néhány leány, köztük **Török Julcsa** is munkában volt. **Török Julcsa** nagyon kaczerkodott a legényekkel s e miatt a többi leányok, különösen **Pecze Boris** gyűlöletét vonta magára. A gyűlölet **Pecze Borist** anyjára vitte, hogy szombaton éjjel, mikor a leányok együtt aludtak a présházban, levágta **Török Julcsa** szép szőke haját. Reggel mikor **Török Julcsa** felébredt, nekirontott **Pecze Borisnak** s fojtogatni kezdte. Ekkor a legények is közbeléptek és szétválasztták ugyan a leányokat, de aztán a legények közt tört ki a verekedés, miközben a megcsufított leány szerelójét, **Csiló Józsefet** anyjára összeverték, hogy még vasárnap éjjel meghalt. A verekedésben részt vett **Tömbök Antalt**, **Gyenei Abrist**, **Kömlő Imrét** és **Decseri Mihályt** a csendőrök elfogták és bekísérték a törvényszékhez.

* **A pellagra Bihar megyében.** Ez a veszedelmes, járványos betegség a legszegényebb népek között, ahol tengeri kenyérrel táplálkoznak, szokott fellépni. Pár évvel ezelőtt Bihar megye keleti és délkeleti részén, a földhözragadt szegény román nép között lépett fel, de a hatóság gyors közbelépésére nagyobb mérvet nem öltött. **Dr. Popovics György** megyei főorvos előterjesztést tett, a melyben kimutatja, hogy az elmúlt év augusztus havától a folyó évi augusztus hónapig Bihar megye területén 13 pellagra eset fordult elő s ezek közül egy meghalt. Tehát csak szörványosan fordult elő a megromlott tengeri éltetése folytán.

* **Szerencsétlenül járt gyermek.** Régi és igaz mondás, hogy a fegyver nem a gyermek kezébe való. A legújabb szomorú példa erre a közeli Hegyköz-Szárdobágy községben tegnapelőtt előfordult szerencsétlenség. A szüreti alkalmatosságból **Kiss Samu** és ifj. **Kovács Sándor** gyermekek kezébe került egy ócska pisztoly. Addig játszadoztak a kopott püstövel, a míg elsült s ifj. **Kovács Sándor** kezét összeroncoltta. A súlyosan sérült gyermeket orvosi ápolás alá vették.

* **A bosnyák vendégek Budapesten.** A bosnyák vendégek tegnap délelőtt folyamán a központi vásárcsarnokot és a **Ferencz József** hidat tekintették meg. A vendégeket a közuti vasúti társaság külön kocsijai vitték a helyszínre. 11 óra felé a társaság hajón **Budafokra** rándult, a hol két fővárosi pezsgőgyár vendégszeretettel élvezte. A bosnyák kereskedők budapesti tartózkodása alkalmából a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága, mely tudvalevően a kormány megbízásából a megszállott tartományokban a magyar kereskedelmet hivatalosan képviseli és a közgazdasági jellegű kirándulás szervezését is vezette, tegnap nagyobb szabású diszebedet adott, melyen a háziasszony tisztét **malomszegi Elek Pálné** látta el. Az ebéden részt vett **Hegedüs Sándor** keresk. miniszter is.

* **Harc a betörőkkel.** Vakmerő betörési kísérlet történt vasárnap éjjel a Körvtélyes község határában levő **Tasi** puszta, mely emberhalállal végződött. Az említett időben négy ember, névszerint **Damián József**, **Gergics György**, **Dezse Mihály** és **Hajós Antal** körvtélyesi lakosok kocsin **Tasi Ferencz** szállására hajtottak, hogy a gabonamagtárt feltörjék és megdézsmálják a búzát. A betörők tudták, hogy vasárnap éjjel a cselédség nagy része távol szokott lenni a szállástól. Teljes bátorsággal hajtottak a magtár mellé s miután az ajtót feltörték, hozzá láttak a zsákok megtöltéséhez. Vélátlentül azonban a cselédség még este visszatért a tanyára, mert a gazdát várták oda. **Csóka Ferencz** öreg béres vette észre, hogy betörők vannak a magtárban. Főlébresztette a többi béresekkel, a kik vasvillákkal felfegyverkezve vették körül a magtárt. A mint a betörők látták a veszedelmet, menekülni akartak, de a béresek utjuk állták, mire azok revolvert vettek elő s rájuk löttek. Az egyik golyó **Szatacskó András** béreslegényt mellet találta, a ki rögtön elesett. A zavarban azután a betörők menekültek, de közülök **Damiánt** a béresek agyonverték. Még azon éjjel értesítették a csendőrséget, mely a betörőket csakhamar elfogta, akik azt állították, hogy az agyonvert **Damián** lötte le **Szatacskó** bérest. A két halottat a vizsgálóbíró megérkezéséig ott őrizik a szálláson.

* **Miniszteri rendelet, a melyet nem teljesítenek.** A m. kir. belügyminiszter nem régen egy felkes hangu szöveget intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a közigazgatási tanfolyamok hallgatói részére alapítványokat létesítsenek, amiből ösztöndíjas növendékek nyerének ellátást. A felhívásnak azonban nem volt foganatja, mert bizony a törvényhatóságok nem igen igyekeztek eleget tenni a kegyelmes úrtól

jött felhívásnak. Azok a törvényhatóságok ugyanis, ahol tanfolyam van, azért nem adtak, mert anélkül is segítézik azt, a többiek meg viszont azért nem, mivel nem kaptak tanfolyamot. Érthető már a miniszter egy következő rendelete, melyben újból felszólítja a törvényhatóságokat, köztük Nagyvárad városát is, az adakozásra. Hogy meg lesz-e a foganatja a másodszori felhívásnak, az már más kérdés.

* **Czolgosz.** Mac Kinley gyilkosát csak e hó végével fogják villamos uton kivégezni, de az amerikai nép már most meglincseli őt — in effigie. **Sharonban** (Pennsylvania) a napokban **Czolgosz** képmását több ezer főre rugó tömeg jelenlétében felakasztották és azután elégették, miközben a város három előkelő fiatal hölgye beszédeket intézett az anarkizmus ellen. **Sparksburgban** **Czolgosz** képmásával együtt a **Goldmann Emmaót** is felakasztották. A kivégzés in effigie éjnek idején történt fáklafény mellett. Az anarkistákra most rossz idők járnak az Egyesült-Államokban. Mindenütt üldözik őket. **Cliffsideből** kiutasították **Bresci** feleségét, a kinek ott vendéglője volt. **Bresci** neje a városházára menekült és annak erkélyéről husz percig tartó beszédet intézett az őt üldöző néptömeghez. Tiltakozott üldöztetése ellen és kijelentette, hogy nem vall anarkista elveket. Ez mit se használt, mert a hatóságok a város elhagyására kényszerítették. Most **Bresciné** kártérítési pört indít a város ellen.

EGYESÜLETEK.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a nagyszatonai I. kölcsönös fiú és leány kiházasító egyesület módosított alapszabályait jóváhagyta.

TANUGY.

A polgári finiskola fejlesztése. A községi iskolaszék javaslatára Nagyvárad város törvényhatósága elhatározta, hogy a községi polgári finiskola III. osztályához egy új tanítói állást rendszeresít. A közgyűlés ezen határozatát a miniszter jóváhagyta.

Igazságszolgáltatás.

Pör Márkus Emiliáért. A francziák hírneves írójának **Brieuxnak** »Les Remplaganis« című darabját a Nemzeti Színház is előadatni akarván, megszerezni kívánta az ahhoz való jogot. Ezért **Beöthy** igazgató megbizta a **Réthy-Valentin-féle** színházi ügynökséget azal, hogy lépjen érintkezésbe a darab kiadójával, **Alexander Rogerral**. **Réthy** még február elején Párisba utazott és megkötötte a szerződést, a melybe **Brieux** határozott kívánságára belevették azt a pontot is, hogy a főszerepet **Márkus Emiliának** kell játszania. Mikor azonban a megbízott felmutatta itthon a szerződést, **Beöthy** kijelentette, hogy a kérdéses pont betartására nem kötelezheti magát. Hogy ez a primadonna-kérdés bajt ne okozzon, **Réthy** felkérte a francia szerzőt, hogy ne ragaszkodjék, mint főszereplőhöz, a **Márkus Emília** személyéhez, de **Brieux** nem akart a kikötésből engedni. Válasza az volt, hogy ismeri a művésznőt és tőle fényes sikert vár. Miután a dolgok így alakultak, az említett színházi iroda pört indított a Nemzeti Színház ellen, még pedig az utiköltségei, valamint azon 1000 frank iránt, melyet a darab előadása reményében **Brieuxnak** előlegül adott. A budapesti törvényszék pertárában tegnap volt a pörfelvételi tárgyalás, a melyen **Réthyék** képviselőjében **dr. Gleichmann Lajos**, a színház részéről **dr. Hets** jogtanácsos jelent meg. De a felek egyelőre, miután egyezségi alkudozások merültek fel, fel-

függesztették az eljárást s nem kértek határnapokat a periratok váltására. A dolog ugyanis most akként áll, hogy Márkus Emilia mégis játszani fog a mindenütt nagy sikert aratott drámában.

Román vendéglátás. Az egyetem román nemzetiségű hallgatóinak Petru Maior-egylete gyakran beszéltet magáról, de soha sem valami előnyös tulajdonságai jutnak a nyilvánosság elé. Ebben az együletbe ellátogatott mint vendég nemrég egy magyar jogász Mezey Gyula és meghallgatván az ott folyó vitát, abba maga is beleszólani kívánt. De alig állt fel szólásra, a román ifjak s ezeknek különösen a vezetők: Fruma Lajos elnök és Nevrea Mihály alelnök, egyszerűen letorkolták.

A vendégjog e durva megsértését látva, Mezey Gyula eltávozott és felháborodásában sértő levelet írt a Petru Maior elnökének és alelnökének.

— Lovagias érzületem — írta Mezey a többek közt — felment az alól, hogy önöktől, a kik diszkvalifikált emberek, lovagias uton vegyek magamnak elégtételt.

A levél vétele után Fruma és Nevrea urak, a két román diák, rálestek magyar kollégájukra és az utcán kutyakorbácsal támadtak rá. Ezzel a szerszámmal a kezükben megmutatták aztán, hogy ők mekkora hősök. Ugy elverték a védtelen ifjút, hogy az ütések nyomát napokig viselte. Mezey természetesen a büntető járásbíróhoz fordult, a hol tegnap tárgyalta az ügyet dr. Jaudi bíró. A román diákok a levélben foglalt becsületsértésért viszonzódat emeltek s azután kihallgatták a tanukat. Bevezetve a bizonyító eljárást, a bíró Mezeyt a levélért 40 korona pénzbüntetésre, ellenben Frumát és Nevreát, a kutyakorbács bátor kezelőit, könnyű testi sértés címén nyolcz-nyolcz napi fogházra ítélte.

Mezey megnyugodott de a két román, mert nem alkalmazták javukra az enyhítő 92. §-t, felebbezett.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Kismama.
Csütörtök: Otthon.
Péntek: Gascognei nemes.
Sombat: Gascognei nemes.

A kis mama.

Az új francia vígjáték kirándulást csinált a naivitás felé. Felszerelte magát azzal, a mi nélkül megszünnék francia lenni: a szellemességgel, ellenben otthon hagyta a sikamlósságot, s fejük tetejére állított képtelen helyzeteket s megpróbált egy sőt a régi vígjátékok felé, nem használván más fegyvert, mint csak a szellemességet.

A séta azonban nem vezetett teljes sikerre. A modern szellemű francia vígjátékban annyira elhasználták, elkoztatták már a szellemességét, hogy a régi légkörben nem tudják már ezt a fegyvert kellőleg forgatni. Ki-kihull kezükből, majd meg mintha kifáradtak volna a szerzők is és beállít itt-ott a vígjátékok halálos ellensége: a vontatottság.

Ez azonban csak néhol történik; egészben véve a darab hatásán nem sokat ront s inkább a külsős vállalkozás, az első próba következményeként tűnik fel. Maga a próbálkozás pedig azt mutatja, hogy lehetne bizony a divatos sikamlósságok és fülénél fogva előráncigált komikum nélkül is vígjátéki hatást előidézni — csak ember kell hozzá.

Nem a közönség a hibás, ha romlott az ízlése, ha a Kis mamáról is többen elítélőleg beszéltek, hanem a szerzők. A többség tegnap is jól mulatott s jól mulatna máskor is — de hát eddig csak egy Kis mamát írtak Meilbac és Halévy.

Egyszerű a darab meséje. A kis mama Brigitta, egy árva leány, a ki elhunyt gazdája gyermekeiből akar embert nevelni. Föl is is neveli őket szépen. A fiu, Valentin kitűnő zenész, a leány bájos hajadon és persze mindkettő szerelmes. E mellett azonban ártatlanok, naivak, úgy, hogy felnőtt korukban is a velük egykoru Brigittát csak kis mamának hívják. Jönnek azonban a bonyodalmak. Valentint tehetsége Párisba hívja, a hol a szép asszonyok kedvenczvé lesz s ezek csúful behálózzák. A naiv, kissé pityergős fiu bele megy a hálóba, szerelmesnek hiszi magát egy-egy perszre s nem veszi észre, hogy voltaképp Brigittát szereti. Brigitta is egész észrevétlenül lesz szerelmes Valentinba. Mielőtt azonban ezt magukon felfedeznék, egy csomó bonyodalmon esnek keresztül, Henriette is férjhez megy s végül boldogan ölelik át egymást.

Az egyszerű mesét nem kevésbé egyszerű, de azért mulatságos bonyodalmak tarkítják s kissé naiv, de azért élénk dialog teszi igazán élvezetessé. Egyet nélkülözünk nagyon: a felvonások végének pointírozását.

A darab szellemét legjobban *Krasznay* (Daulas) fogta fel. Epizód-szerépét utolsó részletekig művészi öntudattal s ritka komikus érzékkel dolgozta ki. Természetes, elegáns és a nemes értelemben vett komikus alakot mutatott be, a melyért igaz elismeréssel kell adóznunk.

A czimszerepben *Pintérnének* volt szép sikere. Kissé hálátlan szerep, vígjátékban komolyknak lenni s drámai színészű létere euekelni; hogy mindezek d ez a szerep általa azonban teljesül; ez annál inkább érdemül tudandó be.

Igen jó alakítás volt *Szohner* Olga pasztorleánya, valamint *Bérczi* La Rochebardié-re-je. *Pataki* Béla (Valentin) az első felvonásban az volt, a minek lennie kellett: könnyelmű, gondatlan, de érezni tudó gyermekifju; később nagyon felolvadt a könnyekben, a mit különben *E. Kovács* Mariska (Henriette) is megcselkedett az I. és II. felvonásban. *Tóvári* Anna helyett *Daoulas* báróné szép szerepét másnak kellett volna adni, a ki több igazságot tud vala bele önteni. Kis szerepben elég jó volt *Vank*; *Lengyel* Klári pedig egy bájos ügyetlenséggel keltett derűtséget. Többször próbálkozhatnék kisebb szerepekkel, organuma igen kellemes s ez biztató.

A rendezésen érzik, hogy hiányzik *Balla* erős keze és jóízlése. Nincs jó vígjátéki rendezőnk. Így aztán nem csoda, ha az összjáték is meg-megdöcöczent. *Dr. K. A.*

Newyork szépe. A Newyork szépe bemutatására lazasan készül a színház operett-személyzete, mely naponkint több órán át tart próbákat a legközelebb színe kerülő fényes, látványos darabból. Az operettre tevékeny munkával készül a színpad technikai személyzete is, mely a pompázó díszleteken, ragyogó kosztümökön dolgozik éjsznapot egybevetve, hogy a Newyork szépe színrehozását a kitűzött időben mi sem hátráltassa. Az operetten előforduló bájos táncokat *Sigmund*, a magyar színház balletmestere tanítja be, ki e végből több napig fog Nagyvárádon tartózkodni.

Cyano de Bergerac. Edmond Rostand világhíres romantikus darabjának, a Cyranonak teljesen a párisi minta szerint készült gyönyörű díszletei ma érkeztek meg a színházhoz Budapestről. A nagyhírű, korhű kosztümöket is lazasan készítik, úgy hogy éjjel villany fény mellett is varrják a fényes öltözékeket. A Cyano czimszerepét *Pataky* és *Nyárai* főváltva fogják játszani.

Otthon. Holnap csütörtökön *Sudermann* nagyhatású drámáját, az *Otthon* adják *Mesda* szerepében *Kacziány* Violával.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 19.

Idénybérlet 19.

Nagyvárádon, szerdán, 1901. okt. 16-án

A KIS MAMA.

Vígjáték

S Z E M E L Y E K :

Bruck Valentin, zenész — —	Pataky Béla
Henriette, testvére — — —	E. Kovács Mariska
Brigitta, nevelőnőjük — — —	P. Szép Olga
Saint-Potant, vicomt — — —	Deésy Alfréd
Ma Rochebardiére — — —	Bérczi Gyula
Daoulas báró — — —	Krasznay Andor
Daoulas báróné — — —	Tóvári Anna
Bernerette, unokahuga — —	Kacziány Viola
Dubois, marquisné — — —	Váradiné

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 óra után

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnep. napokon este 6 órakor.

Holnap csütörtökön, okt. 17-én

O T T H O N.

Színmű.

REGÉNY-CSARNOK.

KÖVESSÜK ÓT!

Írta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: dr. Rada István.

17.
Azonnal rettenetes és kék villám tépte szét a felhőt, violaszínre festette az eget, a földet, a keresztet, a harcosok fegyvereit és a tömeget, a mely megrémülve, ijedten bujt össze, mint a birkanyáj.

Még nagyobb sötétség váltotta föl a villámot.

Az ágy közelében a kereszt lábánál álló nők zokogása volt hallható s ebben a sírás-ban, a nagy csend közepette, valami megkapó volt.

A kik együtt jöttek, elszakadtak egymástól és hívni kezdték egymást. Innen is, onnan is nyugtalan hangok emelkedtek:

— Oh jaj! Nem igazat feszítettek-e meg?

— Bizonyosságot tett az igazságról! Oh jaj!

— Feltámasztotta a halottakat! Oh jaj!

Valaki felordított:

— Jaj neked, Jeruzsálem!

Egy más hang fölkiáltott!

— A föld remeg!

Uj villám-folyam tört ki a felhőz-mehőből s a villámok olyanok voltak, mint óriási tűzalakok. A hangok ehalgattak, vagy jobban mondva elvesztek az orkán zajában, mely hallatlan dühhel támadt föl, lépve emberekről ruháikat és szétszórta a síkságon.

— A föld remeg! kiáltották ismét a tömegből.

Némelyek elfutottak; mások, a félelemtől megdermedve, mozdulatlanul álltak, gondolat nélkül, s legfőlebb homályos tudatával annak, hogy valami rettenetes dolog történik.

De ime, a sötétség oszteni kezdett. A szél üzte, szétkergette, összehozta a felhőket, hogy azután ismét szétépje őket mint avult gyolcsot. A világosság növekedett; végre a sötét fátyol szétnyílt s a nyíláson a napsugarak egészen özöne tört ki. Minden fényes lőn: a kálvaria, a kereszték, a megrémült arcok.

A Názáreti feje egészen a keblére csüggydt, sápadtan, mint a viasz. Szemei nyitva voltak, ajkai fehérek.

— Meghalt! suttoág Antea.

— Meghalt! ismétlő Ciana.

E pillanatban a százados átdöfte lándzsájával a keresztre feszített oldalát.

Furcsa dolog: e napfényt és ezt a halált látva, a tömeg megnyugodni látszott. Közelebb ment a vesztőhelyhez, a honnan a katonák már nem üzltek el. Rikoltozó hangok hallatszottak:

— Szállj le a keresztről! Szállj le a keresztről!

Antea még egyszer szemlélte azt a szép lehajtott fejű s halkán, mintegy magában, mondá:

— Igazán fel fog-e támadni?

Látta szemeit s már kékes foltokkal fedett ajkait, megfeszült és élettelen karjait, mozdulatlan és elesigázott testét, s szavainak hangjából kétségbejítő kétség szólt.

Ugyanazon kétség gyötörte Cinna lelkét is. Ő sem hitta Názáreti föltámadásában, de bizonyos volt benne, hogy életében jó vagy rossz hatalma által, egyedül tudta volna meggyógyítani Anteát.

E közben a tömeg mindegyre nagyobbodott a keresztről körül. Egyre gunyosabb hangon ismételték:

— Szállj le a keresztről! szállj le a keresztről!

— Szállj le! — mondá Cinna kétségbeesve és szíve mélyéből. — Gyógyítsd meg őt és meghódítod lelkemet.

Az ég kitisztult. A hegyeket még sűrű köd borította; de a Golgotha és a város fölött egy felhő sem volt látható. Antónia vára mint egy második nap ragyogott a napfényben. A megfeszült levegőben száz és száz fecske röp-ködött.

Cinna jelt adott a hazamenetelre.

Dél rég elmúlt. Házukhoz közeledve, Antea így szólt:

— Hekate ma nem jött el!

Cinna már előbb gondolt erre.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Erzsébet főhercegnő toalettje.

Bécs, okt. 15. (Saj. tud. táv.) Ma *Lónyay* Stefánia grófnő kastélyában találkozott *Erzsébet* főhercegnő völegényével. A fejedelmi mátkapár egy óránál tovább időzött a kastélyban és *Stefánia* jelenlétében cserélték ki gyűrűjüket. A gyűrűk egyforma brillianssal ékesített arany karikák. *Erzsébet* főhercegnő az eljegyzési ünnepen rózsaszín toalettet viselt: az alja keskeny plüszébe vetett selyem munglin s keskeny uszályban végződik, melyet finoman himzett krém gyöngyvirág girland ékesített. A derék kivágott rózsaszín selyem, a kivágást himzés környezi, a derekat arany-ezüst renaissance-stíliű öv fogta le, vállait rózsaszín szalag-csokor díszíté.

Görög pánczélos Konstantinápolyban.

Athén, okt. 15. A pánczéloshajóraj Szalonikába indult. A parancsnokló tábornok és törzskara hír szerint Konstantinápolyba megy, a hol a szultán kihallgatáson fogadja őket (M. T. I.)

A t. Ház új elnöke.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. táv.) A »Magyarország« írja, hogy a képviselőház elnöke *Apponyi* Albert lesz. Ezen tárgyban — állítása szerint — Széll miniszterelnök már több ízben konferált *Apponyival*, ki hosszas habozás után kijelentette, hogy elfogadja, de megjegyezte, miszerint a házelnökség elfogadása reá nézve annyi, mintha lemondana aktív politikai szerepléséről.

Pótválasztás.

O-Becse, október 15. A Magyar Távirati Iroda tudósítója jelenti, hogy a pótválasztás szombaton, e hó 19-én lesz.

Családi dráma.

Nagy-Kikinda, október 15. (Saját tud. táv.) Megható családi tragédia foglalkoztatja a város közönségét. *Eiselsberg* báróné gyermekágyban haldoklott, férje *Eiselsberg* báró huszárfőhadnagy elviselhetetlennek vélte az állapotot és csapást, mely őtet neje halálának bekövetkezése esetén sújtaná. — Kétségbe esett és sajátkezüleg vetett végett életének. Haldokló neje rövid óra múlva szintén kiszenvedett.

Délafrikai háború.

Dundee, október 15. Egy angol osztály megszállotta *Pietertiefte*. Botha osztályai szét-huzódtak. Csapatának zöme azonban a *Pongola* erdőségeken táboroz. A mint jelentik, a baccet kommandó *Pietertif* mellett elvonulva északkelet felé elmenekült. A nagy esőzések az utakat nagyrészt járhatatlannokká tették. A folyamok meg vannak áradva. Botha a vakkerstroom-pietertiefi vonaltól délre táboroz. *Bruce Hamilton* tábornok a búrok kocsjait üldözi, a melyeket nappal elrejtnek és éjjel szállítanak tovább. A folyton sűrű ködben távolabbra nem lehet látni. Fogoly búrok azt mondják, hogy az ellenség e hó 6-án *Gonteheoknél* súlyos veszteségeket szenvedett. A búrokat északon, keleten és délen az angol csapatok meglehetősen körükerítették, a mi a kombinált eljárást megnehezíti, de lehetséges, hogy akként szabadulnak meg a búrok, hogy kis csapatokra oszolnak fel. (M. T. I.)

Tarkastad, okt. 14. *Schomann* búr parancsnokot ma agyonölték.

Cradock, okt. 14. *Lotter* csapatának további tíz emberére az ellenők kimondott halálos ítéletet élethossziglani fogságra változtatták át. Két fiatal embert a háború végéig tartó fogságra és husz botütésre ítélték.

Princze-Albert, okt. 14. *Sheepers* parancsnok, a kinek elfogatását már jelentették, *Kopjesgraalnál* e hó 11-én az angolok kezébe esett és e hó 12-én egy mozgó-ápolóban a bloodriveri állomásra és onnan vasuton *Maijesfonteinbe* vitték őt. *Sheepers* súlyosan beteg. (M. T. I.)

Roosevelt politikája.

London, október 15. A »Morningpost« jelenti Washingtonból: *Roosevelt* elnök három ponttal foglalkozik, a melyeket a kongresszushoz intézendő első üzenetében óhajt beilleszteni. E pontok a következők: törvényes intézkedések a trusztok ellen, a bevándorlás korlátozása és a flotta tekintélyes szaporításának kérdése. Az elnöknek az a törekvése, hogy az Egyesült Államok haditengerészetét oly erőssé tegye, mint a milyen Anglia kivételével Európának bármelyik államának és buzzón munkálkodik azon, hogy az erre szükséges eszközök köz a kongresszus beleegyezését megnyerje. (M. T. I.)

Léghajó utja.

Páris, okt. 15. *Lanessan* tengerészeti miniszter Cettéből este 6 óra 12 perczről keltezett táviratot kapott, a mely szerint a *Mediterranee* léghajó 40 fok 50 percz északi szélesség és 1 fok 11 percz keleti hosszúság alatt van. A léghajó utasai jól vannak. (M. T. I.)

Jókaíné vendégfellepte.

Budapest, okt. 15. (Saj. tud. táv.) *Jókai* Mór neje *Nagy* Bella mint tudósítónk jelenti, jövő hónapban a pozsonyi színházban fog fellépni. Vendégszereplése alkalmából a pozsonyi ifjúság nagy és diszes ünnepélyt szándékozik rendezni tiszteletére.

A párbajhős kihallgatása.

Bécs, október 15. (Saját. tud. távir.) A vizsgálóbíró ma hallgatta ki *Löwenfeld* gyárost, a ki *Szojka* hadnagyot párbajban agyonlötte. *Löwenfeld* neje a feletti bánatában, hogy férje el lesz ítélve, öngyilkossági kísérletet követett el, de szándékában idejekorán megakadályozták.

Indiai aratások.

London, okt. 15. Az indiai alkirály táviratozza: Az esőzések még *Aszam*, *Bengália*, *Birma*, *Madras* és *Dél-Bekkant* tartományokra szorítkoznak, a hol jó termésre van kilátás. Az északnyugati tartományok nagyobb részéből is kedvező hírek érkeznek, míg a középső tartományokban még több esőre van szükség, hogy tőrhető termés legyen. *Pendsabban*, *Racsputanában*, *Indrében* és *Katchianarban* a helyzet kevésbé kedvező. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. okt. hó 15-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 11.40—13.60. Kétszeres buza 12.——11.40. Rozs 12.——11.60. Arpa 11.——10.40. Zab 12.40.—11.80. Tengeri: 10.80.—7.20. Borsó 36.—. Lenese 40.—. Bab 13.80. Köleskása 23.—. Burgonya 3.40. 100 kiló lángliszt 26.50. zsemlyeliszt 26.—. fehérkenyér liszt 25.—. barnakenyér liszt 22.—. széna fuvarral 5.40, szalma 1.10 Szalonna 102.—, 6 kiló zsup-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. bükfka 6.40, tölgyfa 5.80, cserfa 6.60, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84 Lámplalaj —.80. 1 liter 6-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőszó 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapjú —.—. magyar gyapjú —.—. Egy hektoliter óbor 62.—, új bor 40.—, méz 2.—, kemény faszén 3.60, puha faszén 3.20, kendermag 25.—. köles 10.—. repeze —.—, dió 30.—, mogyoró 32.—, aszalt szilva 40.—. Egy kilogramm savanyú káposzta —, szalona 1.28, sertésbőr 1.04, juh-hus 64, veres hagyma 12, fog hagyma 44, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. löhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1901. október hó 15-r

Egy pár első rendű jármás ökör 640—700, egy pár másodrendű jármás ökör 540—620, egy pár harmadrendű jármás ökör 260—500, 1 drbfejs tehén 110—230. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 162—240. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 24—48, 1 drb. fél éves borju 44—56, 1 drb egy éves borju 46—78, két éves borju 72—240. 1 drb hizott sertés 80—140, 3 ár fél éves 34—40, 1 pár egy éves sertés 44—72, 1 pár két éves sertés 74—140. 1 drb igás ló 140—260, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi okt. hó 15-ről. Tiszta buza körülbelül 900 hltr, kétszeres buza 140 hltr, rozs 400 hltr, árpa 120 hkl. zab 320 hltr, tengeri 1000 hltr, burgonya 490 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 94 drb, félhizott 132, sovány 160, süldő 420, ma-

lac: 370, hizott marha 12, jármás ökör 260
fejős tehén 180, borju 200, bivaly 14, juh és
kecske 100, ló 305.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Hafaridők.

	Budapest, okt. 15
Buza októberre	7.84
Buza áprilisa	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	

Értéktőzsde

	Budapest, okt. 15.
Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasut	624.50
Rimamurányi	416
Magyar jelzálog	438
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. okt. 15-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	118.90
Magyar koronajárdék	92.70
Magyar vasuti kölcson aranyban 2 1/2%	121.75
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.50
Itsimérési jog megváltási kötvény	99.75

Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	98.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	177.50
Tiszszabályozás s zezedi sorsjegyek kölcson	144.
Oszták járadék papirban	98.30
Oszták járadék ezüstben	98.20
Oszták járadék aranyban	118.90
Oszták korona járadék	95.10
Oszták államsorsjegyek	138.50
Oszták magyar bank részvény	16.30
Magyar hitelbank részvény	63.50
Oszták hitelintézet részvény	625.50
Párisi vista	
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	19.00
Námetorodalmi márka	
London vista	
20 márkás arany	28.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Eladó erdő-vágások.

A nagyváradi lat. szert. Káptalan tulajdonát képező s f. év telén tarolás alá jövő h.-k.-ujlaki 22 kat. hold és a kis-kéri 39-7 kat. hold vágások egész fatömege eladó.

Az eladási feltételek a központi irodában megtekinthetők, a hová a zárt ajánlatok 10% bannompénz csatolása mellett október hó 31-ig nyújtandók be.

Papp Imre s. k.,

főtiszt.

(Utányomás nem díjazatik.)

Van szerencsénk a n. érdemü közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Szines selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batizst, angel vászon és fehér batizstok.

Szövött áru kesztyük, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek.

Tenis flanell és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkekét.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

146-87-0

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.